

לימודים לתואר בוגר (B.A)

תוכן העניינים

2	המחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי - מטרת הלימודים
2	1 תנאי קבלה
2	2 מבנה כללי של הלימודים
4	3 פרוט תוכניות לימודים
8	4 בחינות וציוני מינימום
8	5 סיורים
9	6 קורסים מחוץ למחלקה
9	7 טופס רישום מקוון
9	8 תנאי מעבר לשנים ב' ו-ג'
10	9 עבודה סמינריונית
11	10 ועדת הוראה
11	11 רכוז קורסי בחירה
16	12 רשימת חברי הסגל במחלקה

המחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי - מטרת הלימודים

מדע הגאוגרפיה עוסק במיקום תופעות פיזיות ואנושיות, בפיזורן במרחב וביחסי הגומלין שביניהן. במסגרת זו הגאוגרפיה עוסקת בזיהוי, בתיאור, בסיווג, במדידה, במיפוי ובניתוח תופעות אלה בצורה שיטתית וניסיונית, תוך הדגשת הצד הפיזי והאנושי והשימוש בטכנולוגיות מידע גאוגרפיות. מטרת הלימודים הכללית היא להקנות לסטודנטים ידע בסיסי בגאוגרפיה על כל ענפיה, ולפתח הבנה ויכולת ניתוח של תהליכים מרחביים. יחד עם זאת, התכנית מאפשרת התמקדות תחומית כבר במסגרת התואר הראשון (לימודים לתואר בוגר) במטרה להגיע להתמחות נושאית ממוקדת במסגרת לימודי התואר השני (לימודים לתואר מוסמך).

1 תנאי קבלה

המחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי מקבלת סטודנטים על סמך הישגיהם בבחינות הבגרות ובבחינה הפסיכומטרית לפי חתכי קבלה הנקבעים על ידי ועדת הקבלה המחלקתית.
הסטודנטים מתבקשים להסדיר את כל חובות הקבלה לפני תחילת הלימודים.

2 מבנה כללי של הלימודים

הלימודים במחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי מתקיימים בארבע תכניות: חד-מחלקתית, מחלקה ראשית, דו-מחלקתית ומחלקה משנית. במסגרת החד-מחלקתית והמחלקה הראשית ניתן להתמחות בתחומים הבאים: גאוגרפיה פיזית, גאוגרפיה אנושית וטכנולוגיות מידע גאוגרפיות (טמ"ג). הקורסים יתחלקו לקורסי חובה ולקורסי התמחות תחומיים.

אין בחירת תחום בתכניות הלימודים בהיקף דו-מחלקתי ומחלקה משנית.

תכניות הלימודים לתואר ראשון (B.A) על פי היקף הלימודים במחלקה:

1. חד-מחלקתי (108 נק"ז)
2. מחלקה ראשית (80 נק"ז)
3. דו-מחלקתי (54 נק"ז)
4. מחלקה משנית (28 נק"ז)

תחומי הלימוד

כאמור, במחלקה מוצעים שלושה תחומי לימוד. הקורסים בכל תחום יתחלקו לקורסי חובה ולקורסי בחירה, אותם ניתן יהיה לבחור מכלל תחומי הלימוד. כל סטודנט יירשם לאחד מתחומי הלימוד על-פי בחירתו בסוף סמסטר ב' בשנה א' במזכירות המחלקה. מעבר מתחום אחד למשנהו אפשרי במקרים חריגים באישור ראש התחום אליו עובר הסטודנט ובאישור ועדת ההוראה המחלקתית. ועדת ההוראה תאשר גם, במקרה הצורך, את קורסי הבחירה שילקחו מתחומי הלימוד האחרים.

גאוגרפיה פיזית

הגאוגרפיה הפיזית מתמקדת בגורמים ובתהליכים טבעיים המעצבים את פני השטח של כדור הארץ בקני מידה שונים של מרחב וזמן. מטרת התכנית היא להקנות לסטודנטים ידע תאורטי וכמותי בנושאי הגאוגרפיה הפיזית והכשרה מתאימה ללימודים לתארים מתקדמים בתחום. תוכנית הלימודים כוללת מגוון קורסים בנושאי אקלים, גאומורפולוגיה, קרקע, הידרולוגיה ואקולוגיה. הלימוד בשדה ובמעבדה הוא חלק אינטגרלי

של תוכנית הלימודים. ניתן דגש על הבנת ההשפעה של שינויים סביבתיים לאורך הזמן על עיצוב והתפתחות הנוף הטבעי. בתכנית מוצע שילוב עם טכנולוגיות מידע גאוגרפיות לזיהוי וכימות תהליכים במרחב.

גאוגרפיה אנושית

תחום הגאוגרפיה האנושית במחלקה כולל מגוון קורסים אשר עוסקים בהיבטים מרחביים של פעילות אנושית/ חברתית והבנה הממשק עם הסביבה. תחום לימודים זה שם דגש על היבטים תאורטיים ותכנוניים בלימוד ערים ואזורים, לימוד סוגיות שונות בתחום ממשק אדם וסביבה, וניתוח הגאוגרפיה החברתית והפוליטית במרחבים שונים.

טכנולוגיות מידע גאוגרפיות

תחום הטמ"ג עוסק במדעי המידע הגאוגרפי כולל תצפיות על פני השטח של כדור הארץ מפלטפורמות שונות (מוטסות ולוויינות), אחסון המידע המתקבל במערכות מידע וביצוע ניתוח מרחבי של הנתונים שנאספו ליצירת מידע גאוגרפי חדש. התחום במחלקה מציע לסטודנט הכשרה בעיקר במערכות מידע גאוגרפיות (ממ"ג), חישה מרחוק וניתוח מרחבי כולל גאוסטטיסטיקה. קורסי הבחירה המתקדמים בתחום מתבססים על קורסי חובה שניתנים לכלל הגאוגרפים והם באוריינטציה לשימושי מחשב, מכשור ומדידה. הידע שיירכש על ידי הסטודנט יוכל לאפשר לו להמשיך לתארים מתקדמים ולשלב ניתוח מרחבי מבוסס טמ"ג במחקר גאוגרפי כולל; לעסוק במחקר בסיסי בתחום הטמ"ג; או לשמש כמומחה בתחומי החישה מרחוק ומערכות מידע גאוגרפיות במשק הישראלי בסקטור הפרטי וציבורי.

ראשי תחומים:

פרופ' יצחק קטרה -	גאוגרפיה פיזית
ד"ר נורית אלפסי -	גאוגרפיה אנושית
ד"ר איתי קלוג -	טכנולוגיות מידע גאוגרפיות

3 פירוט תכניות הלימודים

הלוח שלהלן מפרט את מבנה תכניות הלימוד לפי תחומים, מקבצי הקורסים והמטלות לתואר ראשון. סך נקודות הזכות (נק"ז) הנדרשות לתואר ראשון הוא 120. מתוכן, 12 נק"ז הן לימודים כלליים מחוץ למחלקה. היקף הלימודים בתוך המחלקה נקבע בהתאם לתכנית. התכנית החד-מחלקתית ותכנית המחלקה הראשית כוללת קורסי חובה כלל מחלקתיים, קורסי חובה תחומיים וקורסי התמחות בהתאם לתחום הלימודים הנבחר וקורסי בחירה. רוב לימודי החובה הם הקורסים הכלל מחלקתיים ומיעוטם הם שיעורי חובה תחומיים.

תכנית חד-מחלקתית (108 נק"ז)

התכנית החד-מחלקתית מאפשרת לסטודנט לקבל תואר ב.א. במחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי תוך התמקדות בלימודים פנים-מחלקתיים. בתכנית זו על הסטודנט ללמוד 108 נק"ז (מתוך 120) במסגרת המחלקה ו-12 נק"ז כלימודים כלליים במסגרת דרישות הפקולטה. חלוקת 108 נקודות הזכות של התוכנית החד-מחלקתית היא כדלקמן:

חובה מחוץ למחלקה	סמינר בתחום	סיורים	קורסי בחירה (סה"כ 42) *		חובה מחלקתית	תחום
			בחירה בתחומים אחרים	בחירה בהתמחות		
8	4	3	16-18	24-26	51	גאוגרפיה פיזית
8	4	3	16-18	24-26	51	גאוגרפיה אנושית
8	4	3	16-18	24-26	51	טכנולוגית מידע גאוגרפיות

מומלץ להשלים את הקורסים מלימודים כלליים בשנים א' וב' ללימודים באוניברסיטה.

רשימת כלל קורסי חובה מחלקתיים (רשימת קורסי החובה משתנה בהתאם לתכנית הלימודים*)

שנה א'		שנה א'	
נק"ז	סמסטר ב'	נק"ז	סמסטר א'
3	מבוא לגאומורפולוגיה*	3	מבוא לגאולוגיה
3	מבוא לגאוגרפיה תרבותית	3	מבוא לגאוגרפיה עירונית*
3	מתמטיקה לגאוגרפים	3	מבוא לחברה סביבה ומרחב
3	שיטות כמותיות ב'	3	שיטות כמותיות א'
4	מבוא למטאורולוגיה וקלימטולוגיה	3	כרטוגרפיה
3	מבוא לממ"ג	3	גאוגרפיה כלכלית
		0	טופוגרפיה (למידה עצמית)
19	סה"כ שנה א'	18	סה"כ שנה א'
שנה ב'		שנה ב'	
נק"ז	סמסטר ב'	נק"ז	סמסטר א'
2	תולדות המחשבה הגאוגרפית	3	שיטות כמותיות למתקדמים
3	מבוא לאקולוגיה	3	גאוגרפיה פוליטית
		3	מבוא לחישה מרחוק
5	סה"כ שנה ב'	9	סה"כ שנה ב'

שנה ג'		שנה ג'	
נק"ז	סמסטר ב'	נק"ז	סמסטר א'
2	סמינר	2	סמינר
2	סה"כ שנה ג'	2	סה"כ שנה ג'

• יינתן בשנה"ל תשע"ח

תכנית מחלקה ראשית - (80 נק"ז)

תכנית זו מאפשרת לסטודנט לרכז את החלק העיקרי של לימודיו לתואר ב.א. במסגרת המחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי.

חלוקת 80 נקודות הזכות שילמדו בתכנית מחלקה ראשית יהיו כדלקמן:

חובה מחוץ למחלקה	סמינר בתחום	סידורים	קורסי בחירה (סה"כ 21)		חובה מחלקתית	תחום
			בחירה בתחומים אחרים	בחירה בתחום ההתמחות		
4	4	3	7	14	48	גאוגרפיה פיזית
4	4	3	7	14	48	גאוגרפיה אנושית
4	4	3	7	14	48	טכנולוגיות מידע גאוגרפיות

סטודנט בתכנית מחלקה חייב בשנה ג' להגיש עבודת סמינר בתחום התמחותו.

שנה א'		שנה א'	
נק"ז	<u>סמסטר ב'</u>	נק"ז	<u>סמסטר א'</u>
3	מבוא לגאומורפולוגיה*	3	מבוא לגאולוגיה
3	שיטות כמותיות ב'	3	מבוא לגאוגרפיה עירונית*
4	מבוא למטאורולוגיה וקלימטולוגיה	3	שיטות כמותיות א'
3	מבוא לממ"ג	3	כרטוגרפיה
3	מבוא לגאוגרפיה תרבותית	3	מבוא לחברה סביבה ומרחב
3	מתמטיקה לגאוגרפים	3	גאוגרפיה כלכלית
		0	טופוגרפיה (למידה עצמית)
19	סה"כ שנה א'	18	סה"כ שנה א'
שנה ב'		שנה ב'	
נק"ז	<u>סמסטר ב'</u>	נק"ז	<u>סמסטר א'</u>
2	תולדות המחשבה הגאוגרפית	3	שיטות כמותיות למתקדמים
3	מבוא לאקולוגיה	3	מבוא לחישה מרחוק
5	סה"כ שנה ב'	6	סה"כ שנה ב'
שנה ג'		שנה ג'	
נק"ז	<u>סמסטר ב'</u>	נק"ז	<u>סמסטר א'</u>
2	סמינר	2	סמינר
2	סה"כ שנה ג'	2	סה"כ שנה ג'

• יינתן בשנה"ל תשע"ח

תכנית דו-מחלקתית - (54 נק"ז)

תכנית זו מאפשרת לסטודנט ללמוד במחלקה נוספת בהיקף זהה של 54 נק"ז. קורסי החובה המחלקתיים בתכנית המשולבת יסתכמו ב- 28 נק"ז. כמו כן, יוכרו 2 נק"ז תמורת ימי הסיור ו- 20 נקודות זכות נוספות להשלמת התואר יבחרו מתוך ההתמחויות. בשנה ג' ישתתף הסטודנט בסמינר שיוכר כ-4 נק"ז

עבודת הסמינר בשנה ג' תיכתב באחד מהתחומים לפי בחירת הסטודנט. מותנה במספר המקומות הפנויים בסמינר.

שנה א'

סוג הקורס	סמסטר א'		סמסטר ב'		סה"כ נק"ז
	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	
חובה מחלקתית	מבוא לגאולוגיה	3	מבוא לגאומורפולוגיה*	3	22
	מבוא לגאוגרפיה עירונית*	3	שיטות כמותיות ב'	3	
	שיטות כמותיות א'	3	מבוא מטאורולוגיה וקלימטולוגיה	4	
	מבוא לחברה סביבה ומרחב	3			
	טופוגרפיה (קורס בלמידה עצמית)	0			
סה"כ		12		10	

שנה ב'

סוג הקורס	סמסטר א'		סמסטר ב'		סה"כ נק"ז
	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	
חובה מחלקתית	גיאוגרפיה כלכלית	3			6
	כרטוגרפיה	3			
התמחות/בחירה	מתוך לימודי הבחירה	5	מתוך לימודי הבחירה	5	10
סה"כ		11		5	16

שנה ג'

סוג הקורס	סמסטר א'		סמסטר ב'		סה"כ נק"ז
	שם הקורס	נק"ז	שם הקורס	נק"ז	
חובה מחלקתית	סמינר	2	סמינר	2	4
התמחות	מתוך קורסי הבחירה	5	מתוך קורסי הבחירה	5	10
סיוורים		-		2	2
סה"כ		7		9	16

• יינתן בשנה"ל תשע"ח

תכנית מחלקה משנית - (28 נק"ז)

תכנית זו מיועדת לסטודנטים הבוחרים ללמוד לימודי מחלקה ראשית במחלקה אחרת או לסטודנטים הלומדים במחלקה ללימודים הרב-תחומיים (147). במקרים מיוחדים יאושר ללמוד את התכנית בשנתיים. על הסטודנט ללמוד 22 נק"ז מתוך קורסי החובה המחלקתיים (כמפורט להלן), ימי הסיור יחשבו כנקודות זכות אחת ו- 5 נק"ז נוספות יילקחו מתוך לימודי החובה התחומיים או מתוך קורסי הבחירה התחומיים. **בכל אחד מן הקורסים חייב הסטודנט למלא את כל החובות הנדרשים.**

קורסי החובה המחלקתיים:

מבוא לגאולוגיה (א)	3 נק"ז
מבוא לגאומורפולוגיה*	3 נק"ז
מבוא למטאורולוגיה וקלימטולוגיה	4 נק"ז
מבוא לאקולוגיה	3 נק"ז
גאוגרפיה עירונית (א)*	3 נק"ז
גאוגרפיה כלכלית (א)	3 נק"ז
מבוא לחברה סביבה ומרחב	3 נק"ז

- יינתן בשנה"ל תשע"ח

4 בחינות וציוני מינימום

במחלקה לגאוגרפיה קיימת מערכת בחינות שוטפת בסיום כל קורס. בחינות מועד א' ו-ב' יתקיימו עם סיום הקורס. **בחינת מועד מיוחד תינתן רק על פי המתחייב מתקנון הבחינות.** בקשה למועד מיוחד תוגש לכל המאוחר שבועיים לאחר תום מועד הבחינות. בחינות המועד המיוחד ייערכו בשבוע השני של הסמסטר שאחרי מועד הבחינות הרגיל. במקרים מיוחדים ובאישור ועדת הוראה תינתן עבודה במקום בחינה.

ציון עובר בקורסי חובה מחלקתיים: מינימום 60 בבחינה ומינימום 60 בציון סופי (שקלול בחינה ומטלות הקורס). **ציון עובר בקורסי בחירה:** מינימום 56 בבחינה ומינימום 56 בציון סופי. **ציון עובר בקורס עם סימול תואר שני - 65. סיום החובות הקשורות בקורס הוא תנאי הכרחי בכדי לגשת לבחינה.** ציון מועד הבחינה האחרון הוא הקובע ולא הציון הגבוה מבין השניים. שקלול הציון הסופי בהתאם למטלות שנקבעו במהלך הקורס יקבע ע"י כל מרצה בנפרד. **סטודנט שנכשל בקורס בשני מועדים רשאי להיבחן שנית (שני מועדים) רק לאחר שחזר על הקורס פעם נוספת ועמד בכל חובותיו.**

כל סטודנט חייב להשאיר לעצמו עותק מכל עבודה המוגשת למרצה, למקרה של אובדן העבודה.

5 סיורים

במהלך התואר יתקיימו סיורים שהשתתפות בהם היא חובה במסגרת הקורסים. המחלקה נושאת בעול מימון הרכיבים והלינה בקורסי החובה. על הסטודנטים לממן את עלות הלינה, עלות המזון ודמי הכניסה לאתרים בקורסי הבחירה.

ההשתתפות בסיורים המתקיימים במחלקה כחלק מתכנית הלימודים מקנה לסטודנטים נקודות זכות כדלקמן:

בתכנית חד-מחלקתית וראשית	3 נק"ז	קוד: 128-1-3171
בתכנית ודו-מחלקתית ומשנית	2 נק"ז	קוד: 128-1-3191

מפות – על הסטודנטים לרכוש מפות באופן עצמאי, כפי שיידרש על ידי מנחי הקורסים.

6 קורסים מחוץ למחלקה

סטודנטים הלומדים בתכנית לימודים חד-מחלקתית ומחלקה ראשי מחוייבים לקחת מכסה של קורסים (8 ו-4 נק"ז, בהתאמה) מחוץ למחלקה (ראה פרק תכניות לימודים), הקשורים לתחום הגאוגרפיה או תומכים בתחום הלימוד הגאוגרפי אותו בחר הסטודנט בשנה ב'. רשימה מעודכנת של קורסים אפשריים מצורפת בפרק קורסי בחירה. הסטודנט יבחר בעצמו את הקורסים הרלוונטים ו/או יתייעץ עם ראש התחום בו הוא לומד או עם ראשי התחומים האחרים.

על הסטודנט לוודא שהקורסים הרלוונטים מתקיימים באותה שנה ואינם חופפים ביום ובשעות של קורסי חובה במחלקה לגאוגרפיה.

ישנה אפשרות לקחת יותר קורסים מחוץ למחלקה ממה שמחייבת כל תוכנית לימודים אך זאת ייעשה רק לאחר התייעצות עם ראש התחום וקבלת אישור ממנו. האישור יועבר בכתב למזכירה לענייני סטודנטים.

7 טופס רישום מקוון

תהליך הרישום לקורסים ובניית מערכת השעות ייעשו באופן עצמאי על ידי הסטודנט באמצעות האינטרנט. באתר המחלקה תחת הכפתור "מידע לסטודנט" מצוי נוהל רישום לקורסים באמצעות טופס מקוון. כל הפרטים מצויים באתר ויש לפעול בהתאם למפורט בנוהל. **מילוי הטופס מהווה חובה בהליך הרישום ויש לבצעו במלואו.**

8 תכנית "מרחבים"

תכנית זו מיועדת לסטודנטים **מצטיינים** בוגרי שנה ב' מכל תכניות הלימודים ומטרתה לאפשר להם להתחיל את לימודיהם לתארים מתקדמים כבר בשנה השלישית ללימודיהם וכן בביצוע מחקר וניסוי בתחום בו ייבחרו לבצע את עבודת הגמר שלהם לתואר שני. סטודנטים שיתקבלו לתכנית זו יזכו להטבות כספיות במהלך השנה הראשונה לתכנית.

מידע נרחב יותר באתר המחלקה.

9 תנאי מעבר לשנים ב' ו-ג'

תנאי מעבר לשנה ב'

תנאי המעבר לשנה ב' יהיה ממוצע 70 בכל קורסי החובה המחלקתיים (ראה סעיף 3) ובתנאי שבכל אחד מקורסי החובה השיג הסטודנט ציון עובר (מינימום 60 בבחינה ומינימום 60 בציון סופי).

א. סטודנט שנכשל באחד או יותר מקורסי החובה המחלקתיים בשנה א' ושממוצע ציוניו המשוקלל גבוה מ-70, יהיה חייב לחזור על הקורסים בהם נכשל בשנה ב'. במקביל ילמד את קורסי החובה של שנה ב', כמתחייב. הסטודנט יוכל לבחור בתחום לימודיו ולהשתתף בקורסי ההתמחות (חובה ו/או בחירה

- רק בתנאי שקורסי החובה בהם נכשל אינם מהווים תנאי-קדם לתחום הלימודים הנבחר ו/או לכל אחד מקורסי ההתמחות (חובה ו/או בחירה).
- ב. סטודנט שנכשל באחד מקורסי החובה המחלקתיים וממוצע ציוניו המשוקלל הכולל הוא בין 60 ל-70 יורשה ללמוד קורסי חובה בלבד בשנה ב', ויהיה חייב לחזור על הקורס בו נכשל.
- ג. סטודנט שנכשל בשני קורסי חובה וממוצע ציוניו המשוקלל הכולל נמוך מ-70 יופסקו לימודיו ולא יוכל לחזור על שנה א', אפילו עבר את הקורס במסגרת חוץ מחלקתית. שנה לאחר הפסקת לימודיו רשאי יהיה הסטודנט להרשם שנית למחלקה בתנאי שיעמוד בכל דרישות הקבלה של אותו שנתון.
- ד. תנאי-קדם ללימוד הקורס מבוא לגאומטרפולוגיה בסמסטר ב' (שנה א') הוא הצלחה בקורס מבוא לגיאולוגיה (כולל השתתפות בקמפוס).
- ה. התנאי ללימוד מבוא לאקלים בסמסטר ב' של שנה א' הינו ציון עובר בקורס שיטות כמותיות בסמסטר א'.

תנאי מעבר לשנה ג'

- א. ציון עובר בכל הקורסים. אי מילוי התנאי בקורס אחד אינו חוסם את המעבר לשנה ג', אך הסטודנט חייב לחזור על הקורס בשנה ג'.
- ב. ציון ממוצע מינימאלי של 65 בכל הקורסים. אי מילוי התנאי חוסם מעבר לשנה ג'.
- ג. השלמת כל חובות שנה ב' (כולל תרגילים).
- ד. הצלחה בכל קורסי המבוא של שנה ב' היא תנאי להשתתפות בסמינר.

10 עבודה סמינריונית

בשנה ג' נדרש כל סטודנט להשתתף בסמינר נושאי ולהגיש בסופו עבודה סמינריונית. הסמינר מהווה אינטגרציה של נושאים רבים, שנלמדו במהלך הלימודים, והמחלקה מייחסת לו חשיבות רבה. פרסום הנושאים לעבודות הסמינריוניות, רקע בסיסי לכל נושא ובחירת הנושאים ייעשו בסוף סמסטר ב' של שנה ב' על מנת לאפשר, למעוניינים בכך, להתחיל לאסוף מאמרים ו/או נתונים כבר במהלך הקיץ.

את העבודה הסמינריונית יש להגיש בשעור האחרון של הסמסטר השני, כשהיא ערוכה לפי הכללים שידרשו ומלווה בפורמט דיגיטלי שכולל את העבודה, המצגת ונתוני הגלם. עבודה שתוגש לאחר המועד המצויין לעיל לא תתקבל, והסטודנט יאלץ לחזור על הסמינר בשנה שלאחר מכן.

השתתפות הסטודנט בסמינר מחייבת את אישור המנחה (גם במקרה של הנחיה על-ידי מורה מן החוץ). רק לאחר קבלת אישור זה ירשם הסטודנט באינטרנט.

הנחיות לכתיבת סמינר במחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי

ההנחיות הטכניות הבאות מהוות דרישות שיביאו לאחידות בכתיבת כל העבודות הסמינריוניות במחלקה. הנחיות אלו מהוות תוספת ואינן מחליפות את הדרישות של כל מרצה ומרצה.

1. גודל דף וכריכה - A4
2. העבודה תוגש מודפסת:
  - ברווח כפול או רווח וחצי
  - בצד אחד בלבד של הדף
  - ברווח שוליים 2.5 ס"מ בכל צד/ יישור דו-צדדי
  - כל עמוד מהמבוא והלאה ימוספר באמצע חלקו העליון
  - הכריכה תהיה זהה לעמוד הפתיחה
  - אין לכרוך בחירור

3. בעמוד הפתיחה יכללו בסדר יורד:
  - אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, המחלקה לגאוגרפיה ופיתוח סביבתי
  - שם העבודה
  - שם המגיש
  - שנת ההגשה (בימין) ושם המנחה (בשמאל).
4. תוכן העניינים יציג את מבנה העבודה: הוא יכלול את שמות פרקי העבודה לחלקיהם ואת העמוד בו מתחיל כל פרק ופרק.
5. נוסף לעמוד הפתיחה ולתוכן העניינים תכלול העבודה מבוא, גוף העבודה, סיכום ורשימת מקורות (מבנה העבודה עשוי להשתנות בהתאם לתחום הלימודים ודרישת המרצה).
6. סטודנט יגיש עותק מודפס אחד ועותק דיגיטלי של עבודתו, העבודה (מקור) תוחזר לסטודנט עם הערות המנחה, העותק ישמר במחלקה.
7. אמצעי המחשה:
  - ללוחות, לאיורים, לתמונות ולמשוואות יתלווה מספור רץ. המספור יהיה נפרד לכל אחד מאמצעי המחשה הנ"ל. לכל איור, לוח וכדומה יתלווה הסבר ויצוין המקור.
  - רק לוחות, איורים מצולמים וכדומה באיכות צילום גבוהה יכללו בעבודה.
  - אין להדביק אמצעי המחשה אלו (פרט לצילום), אלא לשכפל את הדף המודפס יחד עם הלוח או האיור.
8. מושגים וקיצורים:
  - א. מושגים בלעז יופיעו קודם בלועזית ואחר-כך בעברית.
  - ב. קיצורים יכללו רק אם הוגדרו בתחילה במקום הראשון בו הם מופיעים בעבודה.
9. ציטוט, אופן השימוש במקורות ורשימה ביבליוגרפית מלאה יבוצעו באחידות, כנלמד.
10. נספחים יכללו רק באישור המדריך.
11. יש להוסיף פסקת תודות לאלו שעזרו לסטודנט בהשגת מידע רלוונטי ו/או בניתוח הנתונים ו/או בכל צורה אחרת הקשורה לעבודה.
12. העבודה, כולל נספחים, לא תחרוג מעבר ל-30 עמודים, אלא אם המרצה דרש אחרת.

11 ועדת הוראה

ועדת הוראה מחלקתית עוסקת בכל השאלות הקשורות בלימודים במחלקה. פנייה לוועדת ההוראה תעשה באמצעות טופס מקוון אותו ניתן למצוא באתר המחלקה. יו"ר ועדת הוראה הוא – פרופ' פועה בר.

12 ריכוז קורסי המחלקה

קורסי התמחות בתכנית חד-מחלקתית ומחלקה ראשית

גאוגרפיה פיזית

קורס	מרצה	נק"ז
מבוא לאיכות סביבה	פרופ' פועה בר	3
מבוא לתורת הקרקע	פרופ' יצחק קטרה	3
ביו-גאוגרפיה	פרופ' פועה בר	2
אבק מדברי	פרופ' יצחק קטרה	2
מעבדה בקרקע	פרופ' יצחק קטרה	3
תהליכים איאוליים	פרופ' יצחק קטרה	3
גאו-אקולוגיה של דיונות חול- מחנה	פרופ' פועה בר	4
מודלים מרחביים בהידרוטאורולוגיה	ד"ר נורית אגם	3

*רשימת הקורסים עשויה להשתנות בהתאם למרצים והיצע הקורסים באותה השנה

קורסים לתואר שני בגאוגרפיה פיזית (מספר הסטודנטים מתואר ראשון שיכולים להשתתף בקורסים לתואר שני מוגבל ודורש אישור מהמרצה ומוועדת הוראה):

קורס	מרצה	נק"ז
מערכות מדרוניות	ד"ר יצחק קטרה	2

גאוגרפיה אנושית

קורס	מרצה	נק"ז
גאוגרפיה של תחבורה	ד"ר ערן בן אליא	3
גאוגרפיה וירטואלית	ד"ר ערן בן אליא	3
סביבתנות ואתיקה סביבתית	פרופ' אבינועם מאיר	2
מרחבים מטרופולינים בישראל	ד"ר נורית אלפסי	3
תכנון עיר ואזור א	ד"ר נורית אלפסי	2
יחסים אתניים במרחב	פרופ' אורן יפתחאל	3
גאוגרפיה פוליטית של יחסי יהודים-ערבים	פרופ' אורן יפתחאל	3
צדק חברתי	פרופ' אורן יפתחאל	2
מבוא לקיימות עירונית – ערים וסביבה במאה ה-21	ד"ר מידד קיסינגר	2
מבוא למדיניות וסביבה	ד"ר מידד קיסינגר	2
שינויי אקלים + סביבה ואדם	ד"ר מידד קיסינגר	2
מבוא לבנייה ירוקה במדבר	פרופ' אביתר אראל	3
מיקרו אקלים ותכנון עירוני	פרופ' אביתר אראל	3

*רשימת הקורסים עשויה להשתנות בהתאם למרצים והיצע הקורסים באותה השנה

קורסים לתואר שני בגאוגרפיה אנושית (מספר הסטודנטים מתואר ראשון שיכולים להשתתף בקורסים לתואר שני מוגבל ודורש אישור מהמרצה ומוועדת הוראה) *:

קורס	מרצה	נק"ז
מתודולוגיה גאוגרפית	פרופ' אבינועם מאיר	2
תכנון עיר ואזור ב	ד"ר נורית אלפסי	2
תכנון מרחבי בישראל	ד"ר נורית אלפסי	3
סדנא בהתחדשות עירונית	ד"ר נורית אלפסי	4
סדנא מצפה רמון/ירוחם/אופקים	ד"ר רחל קטושבסקי	4
תכנון סטטוטורי	ד"ר רחל קטושבסקי	2
מרחב ומשפט	פרופ' אורן יפתחאל	2
סדנא במדיניות עירונית	פרופ' אורן יפתחאל	3
תיאוריות ביקורתיות בתכנון	פרופ' אורן יפתחאל	3
סדנא בתכנון	ד"ר מידד קיסינגר	4
מודדים קיימות	ד"ר מידד קיסינגר	3
שימושי ממ"ג בתכנון	ד"ר איתי קלוג	3
תכנון מרחבי בישראל – היבטים משפטיים	ד"ר עו"ד דפנה כרמון	2
מבוא לעיצוב אורבני	ד"ר יודן רופא	2
ניתוח מרחבים עירוניים	ד"ר יודן רופא	2
סדנא בעיצוב אורבני	ד"ר יודן רופא	4

*רשימת הקורסים עשויה להשתנות בהתאם למרצים והיצע הקורסים באותה השנה.

תכנית לימוד בתחום טכנולוגיות מידע גאוגרפיות

קורס	מרצה	נק"ז
מעבדה בשיטות ממ"ג	פרופ' טל סבוראי	3
חिשה מרחוק של מדבריות ותהליכי מדבור	פרופ' ארנון קרניאלי	2
עיבוד תמונה בחישה מרחוק	פרופ' דן בלומברג	3
ממ"ג ומחקר מרחבי בתוכנות קוד פתוח חדשניות	ד"ר איתי קלוג	3
בסיסי נתונים טבלאיים ו-SQL	גב' רוני בלושטיין	3
מבוא לתכנות מידע מרחבי - פייטון	ד"ר איתי קלוג	3
אפליקציית Web	ד"ר מיכאל דורמן	3
ניתוח תלת ממדי בממ"ג	ד"ר איתי קלוג	3

קורסים לתואר שני בטמ"ג (מספר הסטודנטים מתואר ראשון שיכולים להשתתף בקורסים לתואר שני מוגבל ודורש אישור מהמרצה ומוועדת הוראה):

קורס	מרצה	נק"ז	קורסי קדם
מודלים ממ"גיים מתקדמים ^{1,2}	פרופ' טל סבוראי	3	מבוא לממ"ג
גיאוסטטיסטיקה	פרופ' טל סבוראי	3	
שימושי מכ"מ במדעי כדור הארץ ¹	פרופ' דן בלומברג	3	
שימוש ממ"ג בתכנון	ד"ר איתי קלוג	3	
מבוא לתכנות מידע מרחבי - R	ד"ר מיכאל דורמן	3	

¹ – ניתן אחת לשנתיים

² – קורס חובה לסטודנטים בתואר שני בטמ"ג

* רשימת הקורסים עשויה להשתנות בהתאם למרצים והיצע הקורסים באותה השנה.

קורסי בחירה מחוץ למחלקה

יש לבדוק את זמינות הקורס בשנתון הנידון במחלקות הרלבנטיות וכן יש לבדוק באם קיימות לקורס דרישות קדם. כמו כן, יש לבדוק קורסים רלוונטיים נוספים (רצוי להתייעץ עם ראש התחום במחלקה לגאוגרפיה). בסוגריים מצויין הנק"ז.

קורסי רקע מומלצים בהתמחות בגאוגרפיה פיזית

- מתטיקה של מערכות 1 (5)
- פיזיקה 1 (3.5)
- מבוא לכימיה אנליטית (3)
- מבוא לסדימנטולוגיה (3)
- סביבות סדימנטריות (3)
- מבוא לגיאולוגיה של מי תהום (3)
- גאולוגיה סטרוקטוראלית (3)
- כימיה כללית לתלמידי הנדסה (4.5)

קורסי רקע מוצעים במדעי החיים (יש להסתכל במכלול הקורסים המוצעים באותה שנה במחלקה

לביולוגיה ובשדה בוקר):

- אקולוגיה וביולוגיה של חרקים (3)
- עולם הצמחים (3)
- פאוניסטיקה (3)

קורסי רקע מומלצים / מוצעים בהתמחות בגאוגרפיה אנושית

המחלקה ללימודי מזרח תיכון:

תולדות הסכסוך הציוני-ערבי 1881-1948 (4)

המחלקה לכלכלה:

- כלכלת ישראל (3)
- מסחר בינלאומי (3)
- כלכלת פיתוח (3)
- כלכלת סביבה (3)
- כלכלה ללא כלכלנים (3)

המחלקה לפוליטיקה וממשל:

- מבוא לפוליטיקה וממשל (4)
- מבוא למחשבה מדינית (4)
- המשטר הפוליטי בישראל (4)
- גלובליזציה של הפוליטיקה העולמית (4)
- מדיניות ציבורית (4)
- תנועות מחאה (4)
- הפוליטיקה של העיר (2)

המחלקה לעבודה סוציאלית:

- מדיניות רווחה א'-ב' (4)
- מבנה חברתי של ישראל א'-ב' (4)
- מגדר בריאות ורב תרבותיות (2)
- שיטות מחקר איכותני (2)
- פסיכולוגיה של הגירה (2)

המחלקה למדעי ההתנהגות:

מבוא לאנתרופולוגיה (6)

החברה הישראלית (5)

דת וחברה (2)

המחלקה ללימודי מדינת ישראל:

מדינת ישראל - מבוא היסטורי א'-ב' (4)

החברה הישראלית: היבטים סוציולוגיים ואנתרופולוגיים א'-ב' (4)

המגזר השלישי בישראל: מושגי יסוד והתפתחות הסטורית (2)

גיאוגרפיה היסטורית של ערי בנגב: 1900-1980 א'-ב' (4)

המחלקה לחינוך:

מבוא לסוציולוגיה (6)

מבוא למחקר חינוכי בשיטות איכותיות (6)

חינוך לרב-תרבותיות (4)

החטיבה ללימודי צבא ובטחון:

צבא וחברה בישראל א'-ב' (4)

גבול וספר א'-ב' (4)

החטיבה לתקשורת:

החברה האזרחית, המרחב הציבורי והאינטרנט (3)

תקשורת וחברה בישראל (4)

קורסי רקע מומלצים בהתמחות טמ"ג

המחלקה להנדסת בניין

מבוא לחב"מ (מטלב)

13 רשימת חברי הסגל במחלקה

מרצים מן המניין

מרצה בכיר	Ph.D אוניברסיטת תל-אביב	נורית אלפסי
פרופ' מן המניין	Arizona State University Ph.D	דן בלומברג
מרצה בכיר	Ph.D הטכניון	ערן בן אליא
פרופ' מן המניין	Ph.D האוניברסיטה העברית	פועה בר
פרופ' מן המניין	University of Curtin Ph.D	אורן יפתחאל
פרופ' מן המניין (רמ"ח)	Ph.D אוניברסיטת בר-אילן	טל סבוראי
פרופ' חבר	Ph.D אוניברסיטת בר-אילן	יצחק קטרה
מרצה בכיר	University of British Columbia Ph.D	מידד קסינגר
מרצה בכיר	Ph.D אוניברסיטת חיפה	איתי קלוג

אמריטי

פרופ' אמריטוס	Ph.D האוניברסיטה העברית	דן באומן
פרופ' אמריטוס	University of Pittsburg Ph.D	יהודה גרדוס
פרופ' אמריטוס	University of Cincinnati Ph.D	אבינועם מאיר
פרופ' אמריטוס	Ph.D האוניברסיטה העברית	חיים צוער
פרופ' אמריטוס	Ph.D Colo. State University	יונתן לרון
פרופ' אמריטוס	University of Maryland Ph.D	שאול קרקובר
פרופ' אמריטוס	University of Minnesota Ph.D	אליהו שטרן

מרצים נלווים

פרופ' חבר	University of Adelaide Ph.D	אביתר אראל
מרצה בכיר	University of California Ph.D	יוזן רופא

מרצים מן החוץ ומרצים שלא מן המניין

מרצה בכיר	Ph.D אוניברסיטת בן גוריון בנגב	נורית אגם
מרצה	Ph.D האוניברסיטה העברית	זאב זיוון
פרופ' חבר	Ph.D אוניברסיטת תל-אביב	עודד פוצ'טר
פרופ' מן המניין	University of Arizona Ph.D	ארנון קרניאלי